

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

Література:

1. Корунець І. С. *Основи перекладу: навч. посібник*. Київ: Либідь, 2003. 328 с.
2. Совиний дім. 1–3 сезон українською онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uaserials.pro/1367-soviniy-dim.html>.
3. *Cambridge Dictionary. Check out* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/check-out>.
4. *The Owl House (2020)* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://himovies.sx/tv/the-owl-house-59088>.

УДК 81'25-021.412.1:305-055.4

*К. В. Палій, к. філол. н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
О. В. Суздальцева, студентка групи 201-ФФ*

ІНКЛЮЗИВНА МОВА У ПЕРЕКЛАДІ: ВИКЛИКИ, ПІДХОДИ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ТЕКСТІВ ДЛЯ СУЧАСНИХ МОВНИХ СТАНДАРТІВ

Останні тридцять років література та мистецтво ХХ століття були значною мірою пов'язані з гендерними питаннями, і це вплинуло на переклад, теорію перекладу та його критику. Феміністична критика, разом зі збільшеною увагою до культури в перекладознавстві, значно вплинули на розвиток цієї галузі, перетворивши переклад на важливий простір для дослідження культурного та гендерного впливу. Зокрема, з руйнуванням традиційних уявлень про «універсальність» значень та боротьбу за видимість жінок феміністичний рух привернув увагу до того, як переклад може змінити традиційні уявлення. Ключовим стало вивчення питання гендеру у перекладі, що включає нові стратегії, перетворень класичних текстів, відновлення творів, «втрачених» через патріархальні традиції, і вивчення ролі жінок-перекладачок. Це питання стало важливою темою для сучасних досліджень у галузі перекладу [1].

Дуже чітко цю проблематику висвітлює стаття «Gender-fair translation: a case study beyond the binary», Manuel Lardelli, думки автора вдало підкреслюють важливість гендерно справедливого перекладу у сучасному контексті, коли все більше уваги приділяється небінарним особам зі змішаним гендерними групами. Автори розглядають два основні підходи до гендерно справедливого перекладу: гендерно нейтральний і гендерно інклюзивний, кожен з яких має свої переваги та недоліки [4]. Відомо, що

англійська мова має більш прості механізми для позначення гендеру, такі як використання «singular they», тоді як у німецькій мові існує більша кількість варіацій, зокрема через гендерні символи або неологізми, що ускладнює процес перекладу. На нашу думку, вибір стратегії перекладу залежить від контексту та того, як певна культура сприймає гендер, і тому не існує єдиного методу перекладу, який би підходив для всіх випадків. Особливо важливою є здатність перекладачів балансувати між точністю, природністю і відповідністю сучасним вимогам гендерної інклюзивності. Тож, поєднання гендерно нейтральних формулювань з використанням гендерно інклюзивних символів є найбільш ефективним варіантом для досягнення справедливого та точного перекладу [3].

Переклад з урахуванням інклюзивності стає рушійною силою соціального спротиву та змін, адже саме мова закладає уявлення про норму і відхилення, видиме і невидиме, прийнятне і маргіналізоване. Перекладач має потенціал бути не просто технічним посередником у міжкультурній комунікації, а культурним медіатором [2]. Від нього залежить, чи буде текст відтворювати застарілі гендерні моделі чи сприяти побудові нових, більш справедливих комунікативних практик. Це особливо важливо у випадках, коли йдеться про репрезентацію небінарних осіб, які часто стають жертвами місгендерингу через недосконалість мовних інструментів. У таких випадках перекладач має не лише технічну, а й моральну відповідальність за правильне відображення ідентичності особи. Саме тому інклюзивна мова – це виклик не лише до граматики, а й до нашої свідомості.

Література:

1. Гачечіладзе Г. Г. *Переклад як проблема філології*. Київ: Видавництво «Либідь», 2020. 285 с.
2. Eriksen *Translations. Inclusive Language in Translation* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eriksen.com/inclusive-language-in-translation>.
3. Flotow L. von, Castro O. *The Routledge Handbook of Translation, Feminism and Gender*. London: Routledge, 2020. 514 p.
4. Lardelli C., Gromann D. *Gender-fair translation: a case study beyond the binary*. L.: «*Translation Studies*», 2023. P. 178-198.